

Efekt odniesienia do Ja a zapamiętywanie słów

Zuzanna Szukała, Aleksandra Pajdak, Kacper Wróblewski

Rogers, T. B., Kuiper, N. A., & Kirker, W. S. (1977). Self-reference and the encoding of personal information. Journal of Personality and Social Psychology, 35(9), 677-688.

1. Cel badania

Celem badania jest sprawdzenie, czy istnieje istotna zależność pomiędzy wykonywanymi operacjami na słowach a ich zapamiętywaniem, a także, czy najlepiej zapamiętywane będą słowa, na których uprzednio przeprowadzono operację odniesienia do Ja.

2. Hipotezy

- Na zapamiętywanie materiału ma wpływ rodzaj wykonywanych uprzednio operacji.
- Najlepiej zapamiętywane są słowa, które poddano operacji odniesienia do własnego ja.
- Na zapamiętywanie większy wpływ ma to jakim operacjom poddano słowa, niż to, czy w ramach przeprowadzania operacji zakwalifikowano dane słowo do kategorii, czy je odrzucono.

3. Procedura badania

Badanie przeprowadzane jest indywidualnie. Przed rozpoczęciem eksperymentu badany zaznajamiany jest z procedurą badania. Informuje się go o tym, że na ekranie wyświetlane będą kolejno pojedynczo słowa. Słowa te składają się na 4 serie (10 słów stanowi jedną serię):

- a) Seria strukturalna - uczestnik ma przeszukiwać słowo w poszukiwaniu liter spełniających dane kryterium.
- b) Seria fonemiczna - osoba badana proszona o wyszukiwanie słów, które rymują się z podanymi dodatkowo słowami.
- c) Seria semantyczna - należy wskazać, które słowa mają znaczenie synonimiczne do podanych dodatkowo słów.
- d) Seria „odnoszenie do Ja” - z kolei, ocenić, czy dany przymiotnik określa osobę badaną.

Każda z serii stanowi inne zadanie dla osoby badanej. Kwalifikacja słów opiera się na odpowiedziach „tak” - jeśli dane słowo spełnia w opinii badanego dane kryterium lub „nie” - gdy według osoby badanej owe kryterium nie jest spełnione. Każde słowo jest wyświetlane przez 3 sekundy – w tym czasie badany proszony jest o zakwalifikowanie wyświetlanego słowa. Po każdej ekspozycji jest przerwa trwająca 500 milisekund.. Kolejność serii powinna być zmienna dla każdego uczestnika (przymiotniki w każdej z grup także mają być poddawane rotacji przy zestawach dla każdego kolejnego uczestnika). Uczestnikowi nie podaje się informacji o tym, że sprawdzane będzie zapamiętywanie wyświetlanych słów. Po czterech seriach uczestnik otrzymuje kartkę, na której proszony jest o zapisanie w jakiegokolwiek kolejności przymiotniki, które zapamiętał. Na to zadanie przeznaczony jest czas 3 minut. Po upływie tego czasu eksperyment jest zakończony.

4. Informacja dla osoby badanej

Osoba badana jest informowana o tym, że na ekranie będą wyświetlane pojedynczo słowa, składające się na 4 serie po 10 słów, które trzeba zakwalifikować do podanej kategorii za pomocą „tak” lub „nie”, którym będą przypisane odpowiednie przyciski. Słowa będą wyświetlane przez 3

sekundy, a między nimi będzie przerwa trwająca 500 milisekund. Na koniec badania osoba otrzymuje kartkę i jest proszona o wypisanie wszystkich przymiotników, które zapamiętała w jakiegokolwiek kolejności. Ma na to 3 minuty.